

Onsdagen den 1 februari

Kl. 09.00–10.52
16.00–16.07

§ 1 Justering av protokoll

Protokollen för den 10 och 11 januari justerades.

§ 2 Anmälan om återtagande av plats i riksdagen

Andre vice talmannen meddelade att *Ida Drougge* (M) återtagit sin plats i riksdagen från och med den 1 februari, varigenom uppdraget som ersättare upphört för *Alexandra Anstrell* (M).

§ 3 Anmälan om kompletteringsval

Andre vice talmannen meddelade att Miljöpartiets riksdagsgrupp anmält *Stefan Nilsson* som suppleant i EU-nämnden.

Andre vice talmannen förklarade vald till

suppleant i EU-nämnden
Stefan Nilsson (MP)

§ 4 Utökning av antalet suppleanter

Valberedningen hade, enligt ett till kammaren inkommet protokollsutdrag, tillstyrkt att antalet suppleanter i socialutskottet skulle utökas från 28 till 29.

Kammaren medgav denna utökning.

§ 5 Val av extra suppleant

Val av extra suppleant i socialutskottet företogs.

Kammaren valde i enlighet med valberedningens förslag till

suppleant i socialutskottet
Per Lodenius (C)

§ 6 Anmälan om subsidiaritetsprövning

Andre vice talmannen anmälde att utdrag ur prot. 2016/17:20 för torsdagen den 26 januari i ärende om subsidiaritetsprövning av EU-förslag hade kommit in från socialförsäkringsutskottet.

§ 7 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2016/17:239

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:239 Terrorismrelaterad brottslighet
av Anti Avsan (M)

Interpellationen kommer inte hinna besvaras inom tidsfristen.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och andra sedan tidigare inbokade arrangemang.

Interpellationen kommer att besvaras den 24 februari 2017.

Stockholm den 26 januari 2017

Justitiedepartementet

Anders Ygeman

Interpellation 2016/17:259

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:259 Jobb för nyanlända efter avslutad etablering

av Elisabeth Svantesson (M)

Interpellationen kommer inte besvaras inom svarstiden.

Skälet till dröjsmålet är inbokade resor och engagemang som inte kan ändras.

Stockholm den 30 januari 2017

Arbetsmarknadsdepartementet

Ylva Johansson (S)

Enligt uppdrag

Susanne Södersten

Expeditionschef

§ 8 Anmälan om faktapromemorior

Prot. 2016/17:64

1 februari

Andre vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2016/17:FPM58 Nya förordningar om Schengens Informationssystem (SIS) KOM(2016) 883, KOM(2016) 882, KOM(2016) 881 till justitieutskottet

2016/17:FPM60 Förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och förverkande KOM(2016) 819 till justitieutskottet

§ 9 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Propositioner

2016/17:88 till socialutskottet

2016/17:92 till försvarsutskottet

2016/17:96, 97 och 104 till miljö- och jordbruksutskottet

Motioner

2016/17:3600, 3601 och 3602 till civilutskottet

EU-dokument

KOM(2016) 789 till miljö- och jordbruksutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 27 mars*.

KOM(2016) 850 till finansutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 24 mars*.

KOM(2016) 860 till näringsutskottet

§ 10 En avgiftsfri filmgranskning och utvidgad ledsagarregel

En avgiftsfri film-

granskning och

utvidgad ledsagarregel

Kulturutskottets betänkande 2016/17:KrU3

En avgiftsfri filmgranskning och utvidgad ledsagarregel (prop. 2016/17:35)

föredrogs.

Anf. 1 CECILIA MAGNUSSON (M):

Herr talman! I dag ska vi debattera propositionen *En avgiftsfri filmgranskning och utvidgad ledsagarregel*. Jag ska försöka förklara vad detta handlar om.

Talesättet ”sila mygg och svälja kameler” passar väldigt bra in på propositionen. Innan jag går in på detta talesätt vill jag yrka bifall till reservationerna 2 och 3, eftersom det bara är jag från samarbetspartierna som deltar i debatten. Jag yrkar alltså bifall till reservation 2 och reservation 3.

Det finns två förslag i propositionen. Regeringen vill tillåta föräldrar och andra vuxna att ta med sig elvaåringar, tolvåringar, trettonåringar och

fjortonåringar till biografier för att se filmer med femtonårsgräns. Det tycker jag är jättebra. Föräldrar och barn ska, om barnet är moget, kunna se filmer med femtonårsgräns på bio. Jag har själv som förälder råkat ut för förbudet mot att ta med en fjortonåring till en film med femtonårsgräns. Biografierna riskerar straff om de tillåter föräldrar att ta med mogna barn till filmer med femtonårsgräns. Det är jättebra att man nu tar bort den regel som hindrar kulturutövning för barn och föräldrar tillsammans.

Regeringen föreslår en sak till. Regeringen föreslår att man ska ta bort avgifterna för filmbranschen när det gäller att fastställa åldersgränser för barnfilmer som ska visas på bio. Det är väl okej. Det kostar ju alltid, men då får samhället, skattebetalarna, ta den kostnaden. Men det är här som talesättet ”sila mygg och svälja kameler” kommer in, herr talman. Endast 3 procent av alla filmer som konsumeras i landet visas nämligen på bio och träffas av den regeln. 97 procent visas på andra plattformar – datorplattor, mobiltelefoner, tv-apparater och andra konsumtionsställen. Det är streaming med mera. Där finns inga råd till föräldrar och andra vuxna om vilka filmerna riktar sig till och om en film är bra eller dålig för en sjuåring. Detta har inte Socialdemokraterna, Sverigedemokraterna och Miljöpartiet något svar på. De silar mygg och sväljer kameler. Vi behöver faktiskt se över hur vi ger råd till föräldrar och andra vuxna när det gäller dessa 97 procent av konsumtionen av filmer.

Regeringen säger i propositionen att man vill skydda barn från att utsättas för skadlig och olämplig medieexponering. Men man gör ingenting åt det. Representanter för Socialdemokraterna, Sverigedemokraterna och Miljöpartiet har i denna debatt möjlighet att klargöra hur de har tänkt skydda barn från skadlig och olämplig medieexponering på andra plattformar än biografierna.

År 2011, herr talman, slopades vuxencensuren. Den hade sedan länge spelat ut sin roll. Alliansregeringen tog denna fråga till riksdagen, och 2011 avskaffades vuxencensuren. Alliansregeringens kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth insåg att vi behöver göra mer vad gäller åldersbestämning vid filmgranskning då alltmer film konsumeras på andra ställen än på biografier. Utredningen, som presenteras väldigt bra, har remissbehandlats. Det finns färdiga förslag. Det som vi föreslår i vårt svar på propositionen är det som finns i utredningen. Det innebär att vi går över från en lagreglerad filmgranskning till en branschreglerad filmgranskning.

Detta är inget nytt. Det finns i Finland sedan flera år tillbaka och fungerar väldigt bra. Det fungerar på så sätt att när föräldrar ska titta på en film tillsammans med sina barn via en streamingstjänst eller något annat ser de att filmbolaget har skrivit att filmen – så är det i Finland – är lämplig för barn över sju år, barn över tio år eller barn över femton år. Då kan jag som förälder och jag som vuxen få råd: Är filmen lämplig för barn?

I ett sådant system skulle Medierådet få en helt annan roll än vad det har i dag. Det går från en granskande myndighet till en samarbetspartner som står för lärande, rådgivning och uppföljning. Det är ett mycket bättre system. Det är ett heltäckande system som det skulle vara väldigt bra att införa i Sverige. Men man avstyrker det förslaget utan att ha något eget förslag att komma med. Man säger bara nej. Man står helt handfallen. Man silar mygg och sväljer kameler.

Det är nu upp till Socialdemokraterna, Sverigedemokraterna och Miljöpartiet, som står bakom utskottets förslag i dess helhet i detta betänkande, att ge svar på dessa frågor. De svaren ser jag fram emot i den här debatten.

(Applåder)

I detta anförande instämde Bengt Eliasson (L).

Anf. 2 ROLAND UTBULT (KD):

Herr talman! Inledningsvis vill jag yrka bifall till Kristdemokraternas reservation 1. Jag kommer att uppehålla mig vid regeringens förslag till så kallad ledsagarregel och Kristdemokraternas reservation till det förslaget.

Barnens bästa ska alltid komma i främsta rummet. Det är bekymmersamt att regeringen i sitt förslag till riksdagen väljer att tumma på skyddet av barn och unga genom att föreslå en utvidgning av ledsagarregeln.

Ledsagarregeln, så som regeringen föreslår den, innebär att elvaåringar får tillgång till alla filmer som visas offentligt, förutsatt att de har med sig någon vuxen. En vuxen kan vara vem som helst över arton år, till exempel en bror, en syster, en kompis till ett syskon eller en förälder.

Det här sänder felaktiga signaler till föräldrarna, dels eftersom en sänkt åldersgräns kan ge bilden av att alla elvaåringar är mogna för att se alla vuxenfilmer, dels eftersom föräldrarna lätt kan tro att filmerna är anpassade till barn mellan elva och femton år då det är tillåtet för dem att se filmerna, om än i vuxet sällskap. Detta är missvisande. Den utvidgade ledsagarregeln ser inte till barnens bästa.

I remissvaren skriver Barnombudsmannen följande: ”Barnombudsmannen anser att förslaget om en ledsagarregel ska kunna omfatta vissa filmer som idag är belagda med en strikt 15-årsgräns. Förslaget innebär att barn som fyllt 11 år, men inte 15 år, i en vuxens sällskap får medges tillträde till visning av en framställning som är tillåten för barn från 15 år.”

Barnombudsmannen fortsätter: ”En del av de filmer som idag beläggs med en 15-årsgräns bör, precis som Medierådet påpekar, kunna visas för yngre barn i vuxnas sällskap. Vi anser dock att möjligheten att upprätta en strikt 15-årsgräns fortfarande ska bibehållas för visning av filmer med exempelvis skadliga våldsskildringar. Det senare är en problematik som även Medierådet själva lyfter fram, vilket är att en del filmer inte är lämpliga för yngre barn, inte ens i vuxnas sällskap. Det kan också konstateras att en högre strikt åldersgräns för den typen av skadlig film finns i de flesta av våra nordiska grannländer.”

Så skriver Barnombudsmannen och fortsätter: ”Barn har rätt till information. Samtidigt har barn och unga rätt att skyddas mot information och material som kan vara till skada för deras välbefinnande. Enligt FN:s kommitté för barnets rättigheter (barnrättskommittén) ska åtgärder vidtas till skydd för barn mot exempelvis våldsskildringar. Samhället har ett särskilt ansvar för de filmer som barn exponeras för i det offentliga rummet.”

Barnombudsmannens remissvar fortsätter: ”Vi betonar vikten av ett föräldraansvar men eftersom det är omöjligt att kräva eller kontrollera att vårdnadshavare är ledsagare är det inte rimligt att öppna för att alla filmer ska kunna visas för barn från 11-års ålder i en vuxens sällskap. Det kan inte heller uteslutas att en automatisk 11-årsgräns för visning av filmer i

Prot. 2016/17:64

1 februari

*En avgiftsfri film-
granskning och
utvidgad ledsagarregel*

vuxens sällskap av en del vuxna felaktigt kan uppfattas som att en myndighet bedömt att filmer med skadliga våldsskildringar är lämpliga att visa för barn från 11-års ålder. Det kan leda till den oavsiktliga effekten att vuxna i ökad utsträckning tillåter att barn även i hemmiljön och utan vuxnas sällskap exponeras för skadliga våldsskildringar.”

Herr talman! Jag menar att barn i enlighet med FN:s barnkonvention ska ha rätt att skyddas mot information och material som kan vara till skada för deras välbefinnande.

Enligt enkätundersökningen *Föräldrar och medier*, som genomfördes av Statens medieråd 2015, är föräldrarnas största oro kring filmkonsumtionen att barnen ska komma i kontakt med pornografi och skildringar av sexuella hot eller övergrepp.

Statens medieråds granskning filtrerar i dag bort filmer med sådant innehåll för barn under femton år, enligt den lagstadgade granskningen. Enligt Medierådet är detaljerade våldsskildringar, omfattande blodutgjutelse och fokus på lidande sådant som ofta innebär att en film får femtonårsgräns. Starka hot- och skräckscener samt starka skildringar av ångest eller förvirring hör också till denna kategori, liksom skildringar av starkt ångestladdad sexualitet.

Länsstyrelsen i Västernorrland spär på kritiken i sitt remissvar och skriver: ”Länsstyrelsens övergripande synpunkt är att barns behov av skydd från skadlig exponering väger tyngre i detta fall än underåriga barns rätt att se film tillåten från 15 år tillsammans med en person som fyllt 18 år.”

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor är orolig för ”visning av filmer med skadliga konsekvenser för barn- och ungdomar, t.ex. filmer med våldsskildringar”.

Herr talman! Kristdemokraterna är det enda parti som går på Barnombudsmannens kritiska linje. Vi är medvetna om att lagreglering av den här typen inte är ett heltäckande skydd för barn som ser film i andra visningsfönster. Men jag menar att staten har ett ansvar för att markera vad som är eftersträvansvärt att visa eller inte visa i det offentliga rummet – en viktig uppgift som regeringen nu backar från.

Granskningen av barnfilmer och åldersgränserna har fungerat som ett bra stöd för föräldrar att luta sig mot så att välgrundade beslut kan fattas om vilka filmer som passar att visa för de egna barnen. Detta är anledningen till att vi kristdemokrater anser att regeringens förslag om en utvidgad ledsagarregel ska avslås.

Anf. 3 IDA KARKIAINEN (S):

Herr talman! Film är en viktig kulturbärare. Vi kan nog alla minnas vilka filmupplevelser som både skakat oss, berört oss och fått oss att kikka av skratt, film som fått oss att reflektera över livet, gett oss nya perspektiv och fått betydelse i vår vardag.

Vi socialdemokrater tycker att filmen ska vara tillgänglig och att mer film ska ses av fler. I propositionen *En avgiftsfri filmgranskning och utvidgad ledsagarregel* föreslås ändringar i lagen om åldersgränser för film som ska visas offentligt. Propositionen föreslår att kravet på tillståndskort avskaffas och att avgiften för fastställande av åldersgränser för film tas bort. Dessutom föreslås att ledsagarregeln utvidgas.

Herr talman! En av mina första starka filmupplevelser var när jag var sex år och såg *Lejonkungen* på bio med mamma och några kompisar. Behöver jag säga att den var spännande, rolig och sorglig på samma gång? En annan stark filmupplevelse var när Lukas Moodysons film *Fucking Åmål* hade premiär. Den präglade en hel ungdomsgeneration och fick oss att reflektera över normer och värderingar, vilket var oerhört nyttigt.

Film i skolan är också ett viktigt pedagogiskt verktyg. Filmen kan beröra svåra ämnen som kräver mycket diskussion och reflektion. På högsta-diet fick vi till exempel se Steven Spielbergs *Schindler's List* som en del i vår genomgång av allt det fruktansvärda som skedde under Förrintelsen.

Herr talman! Propositionen kan tyckas föreslå en detaljfråga, men det är ett steg i att göra film mer tillgänglig för fler. Det är också en förenkling av byråkratin. Film på bio kan ha åldersgränsen barntillåten, sju år, elva år eller femton år. De åldersgränser som finns är reglerade i lagen om åldersgränser för film som ska visas offentligt. Åldersgränserna kompletteras av ledsagarregeln, som innebär att du som är sex år kan se en film med åldersgränsen sju år om du har en förälder eller vuxen med dig. Ledsagarregeln omfattar i dag alla åldersgränserna förutom femtonårsgränsen, och vi anser att även den bör omfattas av ledsagarregeln. Det beslutet innebär också en harmonisering med övriga nordiska länder, vilket är positivt.

Regeringen tycker också att det är viktigt med en balanserad avvägning mellan barnets behov av skydd och hans rätt till informationsfrihet. Ju äldre, desto större rätt till information. Det ska poängteras att det till syvende och sist är föräldrarna och vårdnadshavarna som har ansvaret för sina barn och alltid måste ha i åtanke vad som är lämpligt.

Regeringen tycker också att det är rimligt att staten genom Statens medieråd fortsättningsvis är den institution som utfärdar åldersgränserna. I dag skickas filmer in till Statens medieråd för granskning, varpå en granskningsavgift tas ut och tillståndskort utfärdas. Det är dock inte alla som väljer att få sin film granskad, varpå filmen automatiskt får en åldersgräns på femton år. Det innebär att tillgängligheten till de filmerna försämras. Vi vill slopa avgiften och kravet på tillståndskort så att fler filmer kan granskas och därmed få mer rättvisande åldersgränser och bli tillgängliga för fler.

Herr talman! Jag yrkar bifall till utskottets förslag.
(Applåder)

Anf. 4 ROLAND UTBULT (KD) replik:

Herr talman! Vad är det som gör, Ida Karkiainen, att ni inte på någon punkt reagerar på regeringens förslag om ledsagarregeln? Det handlar alltså om att ett barn vid elva års ålder får se film som egentligen var tänkt för femton år och uppåt. Jag har också tagit upp vad Barnombudsmannen anför för filmer tänkta för åldersgränsen femton år där det förekommer mycket våld och sådant som kan skada barns välbefinnande.

Vad är det som gör, Ida Karkiainen, att ni inte reagerar på regeringens förslag? Handlar det om att låta regeringens vilja ske oavsett vad man föreslår? Vad är det som gör att ni inte har reagerat? Har ni i Socialdemokraterna diskuterat barns välbefinnande när elvaåringar ser filmer som egentligen är tänkta från femton år och uppåt i sällskap av någon vuxen – vem det nu kan vara?

Jag uppskattar Ida Karkiainens sociala patos, men var fanns du och de andra när förslaget kom på bordet? Var ni helt enkelt inte riktigt alerta och inte såg de faror som jag har försökt att beskriva?

Anf. 5 IDA KARKIAINEN (S) replik:

Herr talman! Tack, ledamot Utbult, för frågan!

Jag hyser också stor respekt för ledamot Utbults sociala patos. Det är viktigt att fundera över vad som är lämpligt och inte lämpligt. Vad är viktigt att skydda, och vad är viktigt att inte skydda?

Det här påminner mig dock om en debatt som alltid har förekommit om videovåld och om internetvanor. Vi kan inte skydda barn från allt. Det är omöjligt. Vi kan dock försöka stärka föräldrar, skolan och olika myndigheter att jobba med frågorna. Det är oerhört viktigt.

Utbults frågor är bra. Det är viktigt att fundera var gränserna går, men det är också viktigt att stärka barnen och ge dem de verktyg de behöver för att göra sina ställningstaganden och vidare att ge föräldrarna verktyg för att stärka dem i deras beslut över sina barn. Det är ändå till syvende och sist föräldrarna som är ansvariga för sina barn och som ska avgöra vad som är lämpligt för barnen att se eller inte.

Visst måste staten skydda, men det finns gränser. Medierådet finns fortfarande för att utfärda olika rekommendationer och riktlinjer. Det är viktigt att vidmakthålla den ordningen.

Anf. 6 ROLAND UTBULT (KD) replik:

Herr talman! Jag tackar Ida Karkiainen. Vi stiftar lagar i riksdagen, och det är ett stort ansvar. Nu kommer det att beslutas att elvaåringar kommer att få se filmer med åldersgräns femton år och uppåt.

Ida Karkiainen nämnde i sitt anförande att barn har rätt till information. Det är riktigt att barn ska få information, men det är ett svagt argument. Jag tycker nog att Barnombudsmannen prickar rätt när han skriver att barn har rätt till information, men samtidigt har barn och unga rätt att skyddas mot information och material som kan vara till skada för deras välbefinnande.

Det som händer nu är att riksdagen stiftar en lag som kommer att gälla för svenska folket. Samtidigt menar Ida Karkiainen att vi ska ge föräldrarna makten över vad barnen ska få se. Ansvaret läggs helt och hållet på föräldrarna. Riksdagen stiftar lagen, och sedan får föräldrarna ta hela ansvaret.

Det här är att öppna alla dammluckor i frågan. Jag tycker att vi har ett stort ansvar gentemot barnen. Vi kan inte säga att våldet minskar i samhället. Ofta pratar vi om barns psykiska ohälsa, men ändå kommer vi att fatta ett beslut som kan öka på ångesten och ohälsan hos ungdomar.

Det finns naturligtvis mycket bra film. Ida Karkiainen nämnde några trevliga filmer, i alla fall informativa filmer, men det finns också mycket som är dåligt och skadligt. Det tar Barnombudsmannen upp. Jag blir lite orolig när Ida Karkiainen och regeringen inte har mer att anföra i frågan.

Anf. 7 IDA KARKIAINEN (S) replik:

Herr talman! Tack för följdfrågan!

Jag tycker att det är lite häftigt att hävda att dessa frågor öppnar alla dammluckor. Riktigt så ser inte vi på saken.

Ledsagarregeln omfattar redan barn tillåten, sju år, elva år men inte femton år. Det tycker vi är ologiskt. Vi tycker att ledsagarregeln även ska omfatta åldern femton år. Vi tycker att barn i sällskap med vuxen kan se på filmer som är tillåtna från femton år.

Fortfarande hävdar jag att det till syvende och sist är en förälders ansvar att avgöra om det är rimligt för barnet att se filmen eller inte. Det är vår uppfattning. Vi tycker också att det är en viktig rättighet för barn att ha tillgång till film och se film. Det är ett problem att många filmer med åldersgränsen femton år egentligen inte behöver en femtonårsgräns.

Regeringen tycker att förslaget är väl avvägt, och vi tycker att det finns en balans mellan barns rätt till informationsfrihet och barns rätt till skydd.

Anf. 8 CECILIA MAGNUSSON (M) replik:

Herr talman! Nu har vi fått beskrivet Ida Karkiaïnen's privata filmpreferenser, men vi har inte fått något svar på de två frågor som jag ställde i mitt anförande. Jag upprepar frågorna och ber att få svar. Vi är inte här för att uttala våra personliga preferenser vad gäller film, utan vi är här som lagstiftare. Därför frågar jag Ida Karkiaïnen som representant för Socialdemokraterna, som tillsammans med Sverigedemokraterna och Miljöpartiet står bakom propositionen, följande.

Varför har ni inte några förslag för de övriga 97 procent filmer som konsumeras i landet? Det ni föreslår nu berör endast 3 procent av de filmer som konsumeras, det vill säga de som finns på bio. Vad vill ni göra för att skydda barn från skadlig medieexponering för de 97 procent filmer som konsumeras på andra plattformar? Ni ger inget svar. Jag vill ha ett svar nu, herr talman, på den frågan.

Varför är ni emot en självreglering? Det förslaget är klart och utrett. Det är bara att lägga fram det på riksdagens bord, så har ni majoritet för det så att vi kan få råd till föräldrar som vill visa filmer för barn om vilken ålder som filmerna passar för. Varför är ni emot det, och vad är era egna förslag? Ge svar, tack!

Anf. 9 IDA KARKIAINEN (S) replik:

Herr talman! Tack, ledamot Magnusson, för frågorna!

Ledamot Magnusson tog också upp personliga upplevelser av att gå på bio med sina barn. Det är viktigt att vi reflekterar över våra egna upplevelser även i denna kammare.

Cecilia Magnusson undrar vad vi ska göra åt de 97 procent som inte ses på bio. I utskottets ställningstagande står följande: "Utskottet konstaterar inledningsvis att Statens medieråd har i uppdrag att verka för att stärka barn och unga som medvetna medieanvändare och skydda dem från skadlig mediepåverkan. Myndigheten ska vidare följa medieutvecklingen när det gäller barn och unga samt sprida information och ge vägledning om barns och ungas mediasituation." Statens medieråd har alltså det uppdraget. Det utför det uppdraget, och vi tycker att det ska fortsätta utföra det uppdraget.

Anf. 10 CECILIA MAGNUSSON (M) replik:

Herr talman! Jag blir lite trött, för Ida Karkiaïnen ger inget svar på någon av mina frågor. Hur svårt kan det vara att ge svar på vad ni tänker göra åt de 97 procent av filmerna som inte visas på bio?

Det är biofilmerna som granskas av Medierådet, nu till ingen kostnad för filmbolagen. Men de 97 procent av filmerna som konsumeras på andra plattformar har inte Medierådet någon möjlighet att granska i dag.

Vi föreslår ju en självreglerad filmgranskning, där filmbolagen går in och sätter åldersrekommendationer. Vad är det för fel på det? Och vad är det för fel på att utvidga Medierådets möjligheter att vara lärande, utbildande och granskande på ett helt annat sätt än i dag? Vad är det för fel på det?

Ge kammaren och svenska folket svar på de här frågorna! Eller kan det vara så att ni i Socialdemokraterna, Sverigedemokraterna och Miljöpartiet står helt svarslösa i den här frågan?

Anf. 11 IDA KARKIAINEN (S) replik:

Herr talman! Tack för följdfrågan, ledamot Magnusson!

Det är nog snarare Moderaterna som måste ge svar på vad ytterligare man vill att Medierådet ska göra och hur man vill att dess uppdrag ska se ut. Det tycker jag är mycket oklart i ert ställningstagande. Det är någonting som ni får precisera, för mycket av det ledamot Magnusson tar upp är ju sådant som Medierådet på ett eller annat sätt redan gör.

Frågan går alltså tillbaka till Moderaterna: Vad är det ni vill att Medierådet ska göra? Det finns ju till och med de i ert parti som anser att Medierådet ska avvecklas helt och hållet. Här blir ni alltså svaret skyldiga, ledamot Magnusson.

När det gäller åldersgränserna och de 97 procent av filmerna som inte ses på bio tycker jag som förälder att det ofta finns en åldersrekommendation som man kan följa när man ska visa en film för sina barn i hemmet eller på andra plattformar än på bio. Den åldersgränsen och den åldersrekommendationen tycker jag att det är ett ansvar för mig som förälder att titta på, läsa igenom och ta ställning till. Det tycker jag är föräldrarnas ansvar.

(ANDRE VICE TALMANNEN: Frågorna som Ida Karkiainen ställde får anses vara retoriskt ställda eftersom Cecilia Magnusson inte har fler repliker.)

Anf. 12 ANGELIKA BENGTSSON (SD):

Herr talman! Innan en film visas på bioduken är det en lång process. Man ska hitta på en berättelse, utveckla den och skriva ned den. Därefter ska man hitta producenter och regissörer, casta skådespelare med mera. Därefter följer klippning och redigering och numera den frivilliga åldersklassificeringen. Därefter ska filmen marknadsföras innan vi kan gå till en biosalong och förhoppningsvis se en fantastisk film.

Som pragmatiskt mittenparti väljer vi att vid varje politiskt förslag se just förslaget och inte vilket parti som ligger bakom förslaget. Så även i detta fall.

Regeringen har kommit med en proposition som vi kommer att ställa oss bakom, då förslaget innebär en del förenklingar av föråldrad byråkrati men också ett principiellt ställningstagande till föräldransvaret.

Propositionen innehåller tre delar, herr talman.

Del ett handlar om avgiftsfri åldersklassificering av film. År 2011 avskaffade man den så kallade vuxencensuren. Det betyder att alla filmer inte

granskas innan de visas på duk förutom filmer som riktar sig till barn under femton år. Det är Statens medieråd som gör granskningen, som vi hört i tidigare inlägg. De filmer som inte granskas får per automatik en gräns från femton år även om en granskning inte hade visat på farligt eller olämpligt innehåll för yngre barn.

Vi delar även uppfattningen att kostnaden rimligtvis bör ligga under den filmpolitiska budgeten.

Del två handlar om att kravet på tillståndskort tas bort. Innan filmcensuren, den så kallade vuxencensuren, avskaffades infördes tillståndskort. Tillståndskort behöver biograferna för varje film som intyg på att det är tillåtet att visa just den filmen i händelse av att biografen besöks för tillsyn.

Med tanke på dagens digitala värld är tillståndskort meningslösa. Informationen att en film får visas på biograf kan man ta del av på enklare sätt, till exempel digitalt. Det är dessutom mer kostnadseffektivt.

Den tredje och sista delen handlar om att ledsagarregeln utvidgas. Den delen hade vi flera långa diskussioner om, och den tog det längst tid att fatta beslut om eftersom frågan blir en principiell ståndpunkt samtidigt som man diskuterar statens pekpinneroll.

Så här har vi resonerat. I de flesta familjer känner föräldrarna bäst sina barn. Givetvis finns det undantagsfall, men att föra en diskussion utifrån individnivå i den här frågan är inte rättvist. Här delar vi regeringens uppfattning om målsmannens eller vårdnadshavarens huvudansvar för vilken film eller information ett barn ska tillåtas se i vuxens sällskap.

Att göra tre nivåer på åldersklassificeringen anser vi är bra. Det blir lättare för förälder eller myndig ansvarig att välja lämpligast film för barn i en viss ålder. Vi vill ju att biograferna ska ha publik, och vi vill se många filmer. Då måste vi göra det lättare för barn att se rätt anpassade filmer.

Herr talman! Vi ställer oss bakom regeringens proposition och yrkar avslag på samtliga reservationer.

Anf. 13 CECILIA MAGNUSSON (M) replik:

Herr talman! Det var intressant att höra Angelika Bengtssons anförande, där hon gediget gick igenom propositionens olika delar. Men det är inte det jag är ute efter. Jag vill ha svar på frågan om de 97 procent av filmkonsumtionen som inte sker på bio.

Det Angelika Bengtsson tillsammans med Niclas Malmberg och Ida Karkiainen föreslår för riksdagen och vill få beslut om i eftermiddag är 3 procent av filmkonsumtionen. Men den stora massan av film, de 97 procent som konsumeras på plattor och mobiltelefoner genom streamning och annat, har inget skydd alls för barnen.

Mina frågor är precis desamma som jag ställde till Ida Karkiainen. Hon kunde över huvud taget inte svara och tog dessutom till ett fullt grepp: Hon ställde frågor till mig som jag inte hade repliktid att svara på. Jag vill därför uppmana Angelika Bengtsson att ställa eventuella frågor till mig i första replikomgången, så lovar jag att svara.

Men mina frågor är alltså: Vad tänker ni göra åt de 97 procent av filmerna som det faktiskt inte finns någon åldersrekommendation för i dag? Och varför är ni så emot att övergå från en lagreglerad till en självreglerad filmgranskning?

Prot. 2016/17:64

1 februari

*En avgiftsfri film-
granskning och
utvidgad ledsagarregel*

Anf. 14 ANGELIKA BENGTTSSON (SD) replik:

Herr talman! Tack, Cecilia Magnusson, för frågorna! Jag tyckte att Ida Karkiainen svarade bra på de frågor hon fick och som också jag har fått – det är som sagt samma frågor.

Vi börjar med självregleringen. Hur ska den se ut? Jag tycker att Cecilia Magnusson kan utveckla det ännu mer, för i den reservation vi har läst tyckte vi att det var för otydligt och inte konkret preciserat hur det ska se ut.

Jag ska ställa en fråga tillbaka. Man vill att Statens medieråd ska få ett nytt uppdrag. Det är något jag har fastnat för, för det är väldigt märkligt. Man vill att Statens medieråd ska bli expertmyndighet och ha stöd från den senaste forskningen. Men hur går det ihop med att ni drar ned bidraget till Statens medieråd? Ska forskarna arbeta för ännu lägre löner än de har i dag? Eller hur ska det se ut? Och hur ska Statens medieråd göra med tanke på att de har tillräckligt att göra i dag? De går nästan på knäna, och så ska ni dra ned deras bidrag. Hur går det ihop?

Anf. 15 CECILIA MAGNUSSON (M) replik:

Herr talman! Jag kunde uttyda åtminstone två frågor från Angelika Bengtsson. Ja, det finns en hel utredning som i detalj går igenom den nya organisationen för Medierådet. Så om Angelika Bengtsson inte bara läste vår reservation i ärendet utan gick in i den utredning som har remissbehandlats och vars förslag bara är att lägga på riksdagens bord skulle hon se att det finns en majoritet för att förändra Medierådets roll.

Det är självklart att Medierådet i så fall skulle få en annan roll. Det skulle bli av med vissa uppgifter som det har i dag, till exempel det ni nu föreslår: filmgranskningen, som skulle ligga hos branschen själv. I stället blir det en kompetensmyndighet, som också har möjlighet att granska på ett helt annat sätt.

Jag har därmed svarat på frågorna: vad som finns att läsa om vårt förslag, som vi står bakom, i utredningen. Men Angelika Bengtsson har inte svarat på mina frågor. 97 procent av filmkonsumtionen kommer inte att ha någon reglering. Varför inte? Varför är Angelika Bengtsson och Sverigedemokraterna, Socialdemokraterna och Miljöpartiet emot att faktiskt öka skyddet för barn mot skadlig mediepåverkan? Och varför är man emot en självreglering?

Anf. 16 ANGELIKA BENGTTSSON (SD) replik:

Herr talman! Det är en lång process att gå från utredning till majoritet här i riksdagen – det tror jag att även ledamoten vet. I detta fall tyckte vi att regeringen hade ett bättre förslag; så är det att vara ett mittenparti. Vi tar, precis som jag nämnde i mitt anförande, ställning till varje förslag som ligger, oavsett vilket parti som ligger bakom förslaget. I dag tycker vi att regeringen har ett bättre förslag, även om det kan ta emot att säga det.

Jag tycker att man från skolans och föräldrarnas håll ska stärka barnen från så tidig ålder som möjligt så att de kan ta ansvar och välja vilka filmer de ska se och vilken information de processar. Vi tycker till syvende och sist att det är föräldraansvaret som gäller. Föräldrarna har ett ansvar för vilka filmer och vilken information barn tar del av. Det är så vi har resonerat och det vi har kommit fram till när det gäller denna proposition och våra svar.

Anf. 17 ROLAND UTBULT (KD) replik:

Herr talman! Tack, Angelika Bengtsson, för ditt anförande! Det är jät-teintressant att få höra från Sverigedemokraterna att man har haft långa diskussioner kring frågan om ledsagarregeln, som alltså går ut på att elva-åringar ska se filmer som egentligen är tänkta för dem som är femton år och uppåt.

Man har haft långa diskussioner, säger Angelika Bengtsson. Eftersom jag känner till ungefär hur partierna fungerar säger det mig att man har yttrat olika uppfattningar, men majoriteten av gruppen har tydligen kommit fram till att man är för regeringens förslag. I resonemanget har det alltså lutat över åt att man tycker att de som är elva år ska ha full rätt att se filmer som är tänkta för dem som är femton år och uppåt. Så gick resonemanget i er riksdagsgrupp.

Detta är ett väldigt stort ansvar, Angelika Bengtsson, som ni lägger på föräldrarna. Här fattar vi beslut och stiftar lagar. Ni stiftar en lag om att elvaåringar ska se filmer tänkta för dem som är femton år och uppåt. Sådana filmer – inte alla, för det finns en del filmer som det absolut är berättigat att elvaåringar får se – kan enligt Barnombudsmannen innehålla våldsinslag, ångestladdade scener och så vidare.

Ni ansluter er till att vi här beslutar om att detta ska vara möjligt för svenska folket, och sedan lägger ni helt och hållet ansvaret på föräldrarna. Det är de som ska bestämma utifrån detta. Jag undrar vad du har för kommentar till detta.

Anf. 18 ANGELIKA BENGTTSSON (SD) replik:

Herr talman! Jag har verkligen stor respekt för att man sätter barnen i centrum. Många av våra politiska förslag går också ut på det.

Men vi tycker att Statens medieråd här får ett helhetsansvar för klassificering av filmer utifrån tre nivåer, som jag nämnde i mitt anförande. En film som är oerhört våldsam kommer förmodligen inte att få en åldersgräns på femton år, utan den bör förmodligen ses av äldre. Här tycker vi också, som jag nämnt i tidigare replikskiften, att föräldraansvaret är starkare. Det är föräldrarna som bör se till att barn går och ser rätt filmer.

Men vi kan ställa frågan så här: Vi har en familj med två barn, ett som är sex år och ett som är tio år. Ska inte de få gå och se på samma film? Hur ska det gå, i så fall? Med denna förenkling och utvidgning tror jag att det också blir lättare för familjer att gå och se samma filmer. Jag stannar där så länge.

Anf. 19 ROLAND UTBULT (KD) replik:

Herr talman! Om vi håller oss till det förslag som ligger handlar det om att elvaåringar ska få möjlighet att se filmer som är tänkta för dem som är femton år och uppåt.

Om jag citerar Barnombudsmannen kanske jag ändå kan få Angelika Bengtsson att reagera på det. Så här skriver Barnombudsmannen: ”Vi betonar vikten av ett föräldraansvar men eftersom det är omöjligt att kräva eller kontrollera att vårdnadshavare är ledsagare är det inte rimligt att öppna för att alla filmer ska kunna visas för barn från 11-års ålder i en vuxens sällskap. Det kan inte heller uteslutas att en automatisk 11-årsgräns

för visning av filmer i vuxens sällskap av en del vuxna felaktigt kan uppfattas som att en myndighet bedömt att filmer med skadliga våldsskildringar är lämpliga att visa för barn från 11-års ålder.”

Jag blir väldigt orolig, Angelika Bengtsson. Sverigedemokraterna får naturligtvis fatta vilka beslut ni vill, men ni måste ta konsekvenserna av att vi stiftar lagar här – vi beslutar.

Jag räknar inte med att Kristdemokraternas motion kommer att gå igenom. Ni stöder regeringen i att elvaåringar ska se filmer där det finns våldsinslag och en hel del annat som vi inte vill att de ska utsättas för utifrån deras välbefinnande. Det är ert ansvar nu. Då får ni ta det ansvaret.

Det sägs att det är lite film som ses på bio. Det är faktiskt ändå 15 miljoner biobesök per år. Där tycker jag att vi har ett ansvar att visa föräldrarna och ge dem ett stöd genom detta med åldersbestämning. Jag är djupt orolig för SD:s linje i den här frågan.

Anf. 20 ANGELIKA BENGTSSON (SD) replik:

Herr talman! Så är det att vara ett mittenparti – man tar ställning till de förslag som ligger. Just i det här förslaget tycker vi att regeringen har det bästa resonandet. Jag har också läst vad Barnombudsmannen har sagt. Jag har till och med markerat det i mina papper här. Vi har resonerat om detta i gruppen. Som jag har nämnt tog det lång tid, och just när det gällde ledsagarregelns utvidgning fastnade vi i en debatt. Vi kom dock fram till att det som sägs i propositionen är det bästa för filmen i dag.

Man sätter ett föräldraansvar. Jag kan inte nog poängtera att barnen i tidig ålder ska lära sig ta hand om källkritik och bli starka, framför allt genom skolan. Men om vi via filmen också kan lära dem det är det ju fantastiskt. Sedan får vi se hur det går med det här förslaget. Visar det sig att det blir kaotiskt och hemskt och att alla elvaåringar hamnar i någon form av chocktillstånd för att de ser för många våldsfilmerna får man ta ställning till det igen. Men just här och nu och i dag står vi fast vid vårt beslut att stödja regeringens proposition.

Anf. 21 NICLAS MALMBERG (MP):

Herr talman! Sedan den 1 januari har vi en av många efterlängtat ny filmpolitik på plats. Vi kan konstatera att den farhåga som en del framfört, även här i kammaren, om att ett stärkt filmstöd också skulle resultera i höjda biljettpriser på bio, har kommit ordentligt på skam. Vi kan också konstatera att mycket av det som Cecilia Magnusson tog upp i sitt anförande redan har hanterats i den nya filmpolitiken. Det den rödgröna regeringen gör nu är att förbättra filmpolitiken ytterligare genom att skapa möjligheter för fler filmer att bli tillgängliga på Sveriges biografier för barn och ungdomar upp till femton år.

Det är två viktiga förändringar som nu görs. Det ena är att den avgift som tidigare funnits för att över huvud taget få en film åldersbedömd plockas bort. Avgiften har gjort att många distributörer valt att inte låta ålderspröva sina filmer, med resultat att det automatiskt har satts femtonårsgräns på de filmerna. Det vill säga att barn och ungdomar upp till femton över huvud taget inte har kunnat se de filmerna.

När avgiften tas bort kan vi förutsätta att fler distributörer kommer att låta åldersbedöma sina filmer och att de filmerna då blir tillgängliga för barn och ungdomar.

Den andra förändringen är att den ledsagarregel som redan finns vad gäller sju- och elvaårsgränserna också införs för femtonårsgränsen. Det vill säga att den som är under femton år inte får se filmen ensam eller tillsammans med jämnåriga kamrater, men den som är över elva år får se filmen tillsammans med sina föräldrar eller någon annan vuxen.

Vi kan konstatera att även i den här frågan, som i de flesta andra delar av kulturpolitiken, är det inom Alliansen som de största skillnaderna finns. Vi har här i debatten hört att KD och M är de stora motparterna. Jag tycker att det framför allt är Kristdemokraterna som intar en extrem ståndpunkt här. Man vill inte låta föräldrar vara kompetenta nog att bedöma om de egna barnen ska kunna se en film tillsammans med dem.

Flera har varit personliga i sina anföranden här. Jag kan också vara det. Jag har en fjortonårig dotter. Jag skulle inte vilja att hon går och ser en film med femtonårsgräns ensam eller tillsammans med sina kompisar. Men om det är en film som jag bedömer att vi har ett gemensamt utbyte av vill jag gärna kunna se den tillsammans med henne, och då inte bara på dvd, där vi ju redan får se den, utan också på biograf.

Över huvud taget tycker jag att det som förälder till barn i de yngre tonåren är svårt att hitta kulturupplevelser som passar både föräldern och barnet. Den kanske allra viktigaste förbättringen med den här propositionen är därför att vi skapar förutsättningar för fler kulturupplevelser som familjen kan ta del av tillsammans.

Jag yrkar bifall till kulturutskottets förslag.

Anf. 22 ROLAND UTBULT (KD) replik:

Herr talman! Jag kan inte låta bli att ta replik på Niclas Malmberg när han säger att Kristdemokraterna har en extrem hållning i den här frågan. Det extrema är i så fall också det som Barnombudsmannen uttrycker i sitt remissvar. Barnombudsmannen är i det här fallet mycket extrem, enligt Niclas Malmberg. Länsstyrelsen i Västernorrland är också oerhört extrem när man i sitt remissvar skriver så här: Vår övergripande synpunkt är att barns behov av skydd från skadlig exponering i detta fall väger tyngre än underåriga barns rätt att se film tillåten från femton år tillsammans med en person som fyllt arton år.

Niclas Malmberg och Miljöpartiet har ett mycket stort ansvar. Vi stiftar lagar. Regeringen kommer med ett förslag som kommer att gå igenom. Vår extrema hållning, som delas av Barnombudsmannen med flera remissinstanser, kommer inte att bifallas i riksdagen, utan det är regeringens och Niclas Malmbergs linje som kommer att gälla. Elvaåringar ska i en vuxens sällskap kunna se film som är tänkt för personer som är femton år och uppåt.

Vi stiftar lagar. Niclas Malmberg kommer att vara med och trycka på ja-knappen. Sedan lägger vi över ansvaret helt och hållet på föräldrarna. Jag anser att den linje som vi har och som Barnombudsmannen med flera också har inte är särskilt extrem.

Anf. 23 NICLAS MALMBERG (MP) replik:

Herr talman! Det som är extremt är Roland Utbults argumentation. Han får det att låta som om det nu är fritt fram för elvaåringar att gå och se filmer med rekommenderad åldersgräns femton år. Han får det också att

låta som om ansvaret nu ligger helt och fullt på föräldrarna utan någon sorts vägledning. Så är ju inte fallet.

Åldersgränser kommer fortfarande att finnas. Femtonårsgränsen är då en tydlig rekommendation till föräldrarna, så att de kan fundera på om det är en film som det är lämplig för barnet att se tillsammans med föräldrarna eller inte. Om man då som förälder kommer fram till att det är en film som barnet är moget nog att se måste man också som förälder anses vara myndig nog att fatta det beslutet.

Kristdemokraterna talar ofta om att värna familjepolitiken. Men vad Kristdemokraterna gör i praktiken är att styra vad familjerna får fatta beslut om. Man omyndigförklarar familjer och föräldrar.

Det vi gör med det här förslaget är inte att släppa fram möjligheten för elvaåringar att se film ensamma. Vi skapar bättre förutsättningar för familjer att ha gemensamma kulturupplevelser. Är det dåligt?

Anf. 24 ROLAND UTBULT (KD) replik:

Herr talman! Det som det handlar om är inte att inte betro föräldrarna att klara av detta. Låt mig säga något lite kontroversiellt i sammanhanget: Under de tio år jag har jobbat med bland annat hemlöshet och människor med missbruk och psykiatrisk problematik har jag kunnat se att många föräldrar behöver stöd när det gäller att bestämma vad barnen ska göra och vad de ska se. Det är inte alla föräldrar som klarar av det här, och då behövs ett stöd. Det som regeringen ger sken av i det som nu beslutas, vilket även påtalas av Barnombudsmannen, är bland annat att man kan ge föräldrarna en känsla av att alla filmer som visas som är tänkta för femtonåringar och äldre nu är okej att se även för elvaåringar. Detta är innebörden i det här.

Jag menar att man ska ge föräldrarna ett stöd. Så har det varit tidigare – föräldrarna har kunnat säga att en film har femtonårsgräns och att barnet därför inte ska se filmen i fråga. Föräldrarna har ett stort ansvar, och jag tror inte att det alltid är så enkelt att besluta vad barnen ska se.

Vi är ett familjeparti, men jag tycker inte – för att återgå till första omgången av replikskiftet – att vi är särskilt extrema i detta. Vi förlitar oss ju i det här fallet på remissinstanser som är ganska tunga.

Anf. 25 NICLAS MALMBERG (MP) replik:

Herr talman! Kristdemokraterna betror inte föräldrarna. Kristdemokraterna betror inte familjerna.

Utgångspunkten för Roland Utbults argumentation är att det finns familjer med sociala problem. Det vet vi att det finns, men detta måste hanteras för sig. Man kan inte omyndigförklara samtliga familjer utifrån att denna problematik finns.

Åldersgränserna är en tydlig rekommendation. Om en film ges en femtonårsgräns signalerar inte detta att det är fritt fram att se filmen även för yngre barn. Ledsagarregeln gör det dock möjligt för föräldrar att bedöma att deras barn kan se filmen tillsammans med en förälder. Den låter föräldrar bedöma om deras barn är mogna nog att se filmen i fråga. Vi skapar då förutsättningar för fler familjer att få fler gemensamma kulturupplevelser, vilket jag tycker är något oerhört positivt.

Kristdemokraterna har en lång tradition med ett problematiskt förhållningssätt gentemot film. Partiet drev tidigare på för att man över huvud taget inte skulle få visa biofilm på söndagar. Kristdemokraterna har lämnat

den ståndpunkten långt bakom sig, och jag tror att man kommer att ansluta även till denna politik när man ser att den fungerar.

Prot. 2016/17:64
1 februari

*En avgiftsfri film-
granskning och
utvidgad ledsagarregel*

Anf. 26 CECILIA MAGNUSSON (M) replik:

Herr talman! Jag vill börja med att ge kollegan Roland Utbult helt rätt när han säger att Socialdemokraterna, Sverigedemokraterna och Miljöpartiet lämnar barn och vuxna i sticket med denna proposition. Jag instämmer till fullo i detta – ni har ju inga svar!

Det är lite magstarkt att höra Niclas Malmberg inleda med att säga att den nya filmpolitiken nu äntligen har trätt i kraft. Det har bara gått en månad, och än så länge har inga biografier lagts ned på grund av att man har höjt filmmomsen.

Dessutom, Niclas Malmberg, återstår ett antal av de sju tillkännagivanden som riksdagen riktade i samband med filmpropositionen. Ni har gjort fel – nu måste ni ta ett steg tillbaka och göra rätt.

När tänker ni leverera det som riksdagen har krävt att ni ska leverera? Gör detta innan ni ställer er här och förhåver er!

Här har vi nu en proposition som inte ger särskilt mycket. 3 procent av filmkonsumtionen sker på bio, medan 97 procent av alla filmer konsumeras någon annanstans. Vad ska ni göra för att hjälpa föräldrar att få rådgivning om filmer som de ska visa för sina barn? Vad ska Niclas Malmberg och Miljöpartiet göra när det gäller dessa 97 procent av filmkonsumtionen?

Anf. 27 NICLAS MALMBERG (MP) replik:

Herr talman! Regeringen har börjat att arbeta med de allra flesta av de tillkännagivanden som riksdagen har lämnat. De flesta är också avböckade, om än inte alla – momsfrågan är till exempel en fråga där vi har olika syn.

Vad gäller det som vi har hanterat verkar Cecilia Magnusson ha missat att vi sedan den 1 januari har stärkt resurserna till Statens medieråd för att arbeta med hur barn och unga lätt utsätts för skadlig mediepåverkan på internet. Detta uppdrag har funnits tidigare; nu har vi också ökat resurserna. Var fanns allianspartierna när vi ökade anslaget till Statens medieråd? Var fanns Moderaterna?

Moderaterna tycks ha missat att den politik som man efterfrågar redan förs. Moderaterna har dessutom inte budgeterat för den.

Moderaterna tycks också ha missat att problematiken beträffande internet inte är någonting som vi enkelt kan hantera nationellt. Film som visas på biografier i Sverige kan vi hantera nationellt, men vad gäller internet måste vi arbeta gemensamt över gränserna.

Detta är också precis vad vi gör. EU arbetar fram ett nytt AV-direktiv. Vi har fått information i kulturutskottet om Sveriges position och om att Sverige är kraftigt pådrivande för att öka skyddet för minderåriga vad gäller utbudet online. Cecilia Magnusson tycks helt ha missat att Sverige ageerar kraftfullt inom EU i de här frågorna.

Anf. 28 CECILIA MAGNUSSON (M) replik:

Herr talman! Det är spännande att höra en miljöpartist, som inte tycker om EU-samarbetet, tala så väl om EU. Tack för det, Niclas Malmberg!

Jag blir dock väldigt orolig när en regeringsföreträdare säger att vi har olika syn på tillkännagivanden. Det är klart och tydligt: När riksdagen har lämnat ett tillkännagivande har regeringen inget annat att göra än att leverera detta. I dessa frågor finns inget utrymme för olika syn.

När det gäller att kunna få en åldersrekommendation på film finns det goda exempel från Finland, som sedan flera år har en självreglering. Branschen sätter åldersrekommendationer på filmerna. Det finländska medierådet utbildar, ger rekommendationer och följer upp att detta görs.

Det finns en utredning som har föreslagit precis detta. Denna utredning ligger på regeringens bord i väntan på att man ska komma med förslag. Vad är det för fel på självreglering? Den skulle göra att vi kan få stöd för föräldrar och barn, som Roland Utbult har efterfrågat.

Varför är regeringen emot förslag som hjälper och stöder föräldrarna i föräldraskapet? Ge svar, Niclas Malmberg, i stället för att svamla om EU och andra frågor!

Vi kan göra väldigt mycket i Sverige för att komma till rätta med den här frågan, men Socialdemokraterna, Sverigedemokraterna och Miljöpartiet vill inte detta. Ge oss svar på vad ni vill göra för att skydda de 97 procent av filmkonsumtionen som sker på annat håll än på biografer!

Anf. 29 NICLAS MALMBERG (MP) replik:

Herr talman! Vad gäller tillkännagivandena är det så att momsförändring är en budgetfråga. Det var omöjligt för regeringen att hantera detta tillkännagivande för en förändring den 1 januari 2017, vilket Cecilia Magnusson och Alliansen – när man drev igenom tillkännagivandet – borde ha insett.

De tillkännagivanden som har varit möjliga att hantera snabbt har man hanterat snabbt. De tillkännagivanden som tar längre tid att hantera får man hantera på längre sikt.

Cecilia Magnusson talar om en utredning, men hon nämner inte att remissinstanserna var djupt splittrade när utredningen remitterades. Det var inte möjligt för regeringen att gå vidare med denna utredning, eftersom remissinstanserna hade så olika synpunkter.

Branschen är splittrad – det är inte så att man enigt vill ta detta ansvar. Vissa vill det, men vissa vill det inte. Jag utesluter inte att vi framöver kan få en självreglering på området, men branschen måste först enas. Fram till dess måste vi hantera frågan utifrån det läge som vi har nu.

Även om Moderaterna i en alliansregering skulle köra över vissa av branschens parter skulle man nog inte kunna köra över Kristdemokraterna. Moderaterna och Kristdemokraterna är de partier som står längst ifrån varandra när det gäller filmpolitiken, och man blockerar varandra.

Skillnaden mellan de rödgröna och Alliansens samarbete inom kulturpolitiken är att den rödgröna kulturpolitiken bygger på att Socialdemokraterna och Miljöpartiet väcker idéer och bejakar varandras förslag och kan genomföra en kraftfull kulturpolitik, medan man i Alliansen blockerar varandra. Vi såg åtta år av allianspolitik, där i princip ingenting hände på kulturområdet därför att man blockerade varandra.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 15.)

Justitieutskottets utlåtande 2016/17:JuU23
Den parlamentariska kontrollen av Europol
föredrogs.

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under § 15.)

§ 12 En ny hälso- och sjukvårdslag

*En ny hälso- och
sjukvårdslag*

Socialutskottets betänkande 2016/17:SoU5
En ny hälso- och sjukvårdslag
föredrogs (prop. 2016/17:43).

Anf. 30 JENNY PETERSSON (M):

Herr talman! Äntligen har vi fått socialutskottets betänkande *En ny hälso- och sjukvårdslag*.

Herr talman! Jag skulle kunna välja att tala om Socialstyrelsens öppna jämförelse för 2016 som visar på fler överbeläggningar, ökning av förlossningsskador hos nyfödda barn och på stora skillnader mellan landsting och regioner. Jag skulle även kunna fördjupa mig i SKL:s, Sveriges Kommuner och Landstings, årliga jämförelse av vården i Sveriges 21 landsting och regioner, som också visar på skillnader beroende på var du bor och vem du är. Utmaningarna är stora här, men jag kan konstatera att jag är en lycklig hallänning, för Halland har ett positivt utfall och ligger i topp i olika mätningar.

Herr talman! Jag ska återgå till att tala om den nya hälso- och sjukvårdslagen. Den är bra på många sätt. Regelverket kommer att bli mer lättförståeligt, tydligt och överskådligt. Den nya lagen, som har en ny struktur och uppbyggnad, kommer att börja gälla den 1 april 2017. Vi moderater och övriga partier i utskottet ställer oss bakom den.

Däremot, herr talman, har vi moderater en reservation som jag yrkar bifall till, reservation 1, punkt 2. Och varför gör vi det? Jo, därför att vi ser att det finns utmaningar som berör den nya hälso- och sjukvårdslagen. Den psykiska ohälsan ökar. Det är stora skillnader i vårt land. Det är skillnader mellan män och kvinnor. Och vi ser att sjuktalen ökar.

Hur ska vi då vända utvecklingen med ökande sjuktal? Vi har lagt fram flera förslag på olika områden. Med den nya lagen är det viktigt att vända den utvecklingen både för den enskilde och för samhället. Då, herr talman, har hälso- och sjukvårdslagen en central roll för att bryta den långvariga sjukfrånvaron.

Redan i dag ska man ges stöd och hjälp och erbjudas studier för att kunna återgå i arbete. Vi moderater har inte fått gehör för detta än, men vi anser att hälso- och sjukvårdens ansvar att aktivt bidra till sjukskrivnas återgång i arbete bör förtydligas i hälso- och sjukvårdslagen och föreslår att denna lag i linje med den parlamentariska socialförsäkringsutredningens förslag ska innefatta krav på behandlingsplan och rehabiliteringsplan och krav på samverkan mellan arbetsgivare, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen.

Detta, herr talman, är en del för att bryta utvecklingen med ökande sjuktal. Det är också en del i att ta ansvar, därav vår reservation.

Anf. 31 PER RAMHORN (SD):

Herr talman! Jag har drabbats av en elak förkylning, så jag kommer nog att hålla mitt anförande väldigt kort. Som talmannen förstår är en manlig förkylning inte att leka med.

Dagens debatt handlar om propositionen *En ny hälso- och sjukvårdslag*. Dessutom behandlas sex motionsyrkanden från allmänna motionstiden.

Den nya lagen kommer att ersätta nuvarande hälso- och sjukvårdslag. Syftet med den nya lagen är att göra regelverket mer överskådligt och tydligt men också att göra den mer i enlighet med intentionen om en målinriktad ramlag.

Den nya hälso- och sjukvårdslagen har en ny struktur och uppbyggnad. I övrigt är det främst språkliga och redaktionella ändringar som gjorts i förslaget till ny lag. Lagen ska träda i kraft den 1 april 2017.

Herr talman! Under den allmänna motionstiden väckte Sverigedemokraterna en motion om att tillföra en skrivning i hälso- och sjukvårdslagen om att anhöriga ska få stöd och att detta skulle tillkännages regeringen. Man ska komma ihåg att landstingen och sjukvården i dag inte har någon skyldighet att stödja vuxna anhöriga.

Den 1 juli 2009 infördes en ny bestämmelse i socialtjänstlagen om att kommuner ska erbjuda stöd till anhöriga. Någon motsvarande bestämmelse finns alltså inte i hälso- och sjukvårdslagen. Det är enligt oss en brist, vilket också flera patientorganisationer anser.

Nationellt kompetenscentrum för anhöriga har analyserat olika landstingsplaner och kan konstatera att anhörigperspektivet är mycket lite utvecklat och att insikten om anhörigas behov inte är tillräcklig.

Dessutom saknar landstingen ofta systematiskt arbete med anhörigstödet. I de landsting där anhörigstödet till vuxna fungerar är det ofta till följd av lokala initiativ eller eldsjäalars arbete. Även Socialstyrelsen har påtalat att kommuners försök att samverka med landsting om stöd till anhöriga ofta möts av klen respons. Landstingen ser inte vad de har att vinna på att stödja de anhöriga, dels för att landstingen inte får betalt för detta genom ersättningssystemet, dels för att uppdraget om stöd till vuxna anhöriga inte är tydligt formulerat i lagen.

För att få landstingen att prioritera sådant arbete menar vi att det är av yttersta vikt att landstingens ansvar för stöd till vuxna anhöriga förtydligas i den nya hälso- och sjukvårdslagen.

Herr talman! Jag yrkar bifall till reservation 2.

Anf. 32 KARIN RÅGSJÖ (V):

Herr talman! Lagar kommer och går, ojämlikheten i hälsa och sjukvård består. Det är mitt tema i ingången till debatten om den nya hälso- och sjukvårdslagen.

Det är en ny lag som är mer relevant uppbyggd och som möjligen ger lite bättre orientering. Det är bra och det står vi bakom. Men vad Vänstern vill med reservation 3, som jag yrkar bifall till, är att den föreslagna nya hälso- och sjukvårdslagen ska kompletteras med ett förtydligande att hälso- och sjukvården ska arbeta med att förebygga ohälsa och minska den

stora ojämlikheten när det gäller hälsa. Vi tycker att insatser i form av ett mer aktivt förebyggande arbete med fokus på folkhälsa ska lyftas in i den nya hälso- och sjukvårdslagen.

I rapporten *Folkhälsa i Sverige* för 2016, en rapport som Folkhälsomyndigheten ger ut årligen, kan vi se att folkhälsa har haft en positiv utveckling bland befolkningen i stort. Medellivslängden ökar och personer över pensionsåldern har på flera sätt haft en mer gynnsam hälsoutveckling än yngre åldersgrupper – det kan vi fundera på. Det negativa är att det är en ökad ojämlikhet i hälsa mellan olika socioekonomiska grupper. Om man delar in befolkningen efter utbildningsnivå kan man se att det är i stort sett alla de med kortast utbildning som har den sämsta hälsan. Skillnaden i livslängd mellan grupper med olika utbildningsbakgrund har ökat under de senaste decennierna, och det är allvarligt.

Kvinnor med endast grundskoleutbildning har haft den minst gynnsamma utvecklingen. I den gruppen har den återstående medellivslängden vid 30 års ålder nästan inte ökat alls under den senaste tjugoårsperioden. Här borde man ha gjort olika typer av mer manifesterade insatser för länge sedan. Även bland män med endast grundskoleutbildning har livslängden slutat öka under de senaste åren.

Denna trend är tydlig, medan vi som har längre utbildning har fått en bättre prognos vad gäller livslängd. Detta handlar om klass och hälsa.

Det är större skillnad i medellivslängd mellan personer med kort respektive lång utbildning än vad det är mellan kvinnor och män. Det är tydligt.

Alla stora dödsorsaker i befolkningen – hjärtsjukdom, stroke, cancer, olyckor, självmord och alkoholrelaterade diagnoser – är vanligare bland dem med kort utbildning. I denna grupp rapporteras också sämre allmänt hälsotillstånd och större psykisk ohälsa.

Minskningen av dödligheten i hjärt- och kärlsjukdom gått långsammare bland de enbart grundskoleutbildade kvinnorna. Det är svårare att få ned den i den gruppen. Även den självskattade hälsan har försämrats.

Vad kan vi göra åt detta? Ska vi göra något, eller ska vi bara titta på tabellerna?

Läser man Vårdanalys rapport *Förebygga för att överbrygga*, som handlar om vårdens förebyggande arbete ur ett jämlikhetsperspektiv, är det uppenbart att vi kan göra så mycket mer än vad vi gör i dag, och då måste vi jobba med alla de lagrum vi har.

I en internationell jämförelse ser vi att svensk hälso- och sjukvård ligger strax under genomsnittet vad gäller att diskutera levnadsvanor. Vi borde ligga i fronten, kan jag tycka.

Det är också uppenbart att landstingens styrning av vården inte fokuserar på jämlikhet. Det är liksom lite fritt valt arbete. Det kan man också fundera på.

Samtliga landsting tycker att detta är viktigt. De skriver så för att det låter bra, men bara en tredjedel ser det som viktigt att primärvården ska ha ett förebyggande uppdrag. Man skulle kunna bygga in i olika lagrum att fokus ska stärkas på olika sätt. Det gäller även i den lag vi nu ska ändra.

Att endast en tredjedel av landstingen ger öronmärkt ersättning för förebyggande arbete med syfte att minska hälsoklyftor är illa.

Jag önskar att politiker på riksnivå spelade på hela pianot och använde alla toner och inte bara ett fåtal. Jämlik hälsa ska inte bara diskuteras i

olika sammanhang och utredas, utan det måste bli mer verkstad på olika nivåer.

Därför hade det varit logiskt att tydligare lyfta fram folkhälsoarbetet i det förebyggande arbetet i detta lagförslag. Det finns så mycket vi kan göra från hälso- och sjukvårdslagen ned till landstingen. Vi måste skicka tydliga signaler.

Jag yrkar bifall till reservation 3 och avslag på övriga motioner.

Anf. 33 ANNA-LENA SÖRENSON (S):

Herr talman! Vi ska i dag besluta om en ny hälso- och sjukvårdslag. Det låter kanske mer dramatiskt än vad det är, för propositionen handlar om att anpassa hälso- och sjukvårdslagen efter de förändringar som har inträffat sedan lagen tillkom och att göra den mer överskådlig, tydlig och lättillgänglig.

I stort sett förs alla bestämmelser i den nuvarande lagen över till den nya lagen, men för att det ska bli mer av en målinriktad ramlag, som det är tänkt, förs en del detaljregleringar över till förordningar eller föreskrifter.

Herr talman! Betänkandet innehåller också beredning av en följdmotion och ett antal enskilda motioner från allmänna motionstiden. Samtliga motioner innehåller kloka och behjärtansvärda förslag, och mycket återkommer säkert till riksdagen i andra sammanhang där det passar bättre, kan göra mer nytta och få mer genomslag.

Somt tillgodoses redan i lagstiftningen, utreds eller är under arbete i Regeringskansliet, och somt kan mötas klokare och mer effektivt genom överenskommelser och i samverkan med andra myndigheter och välfärdsaktörer.

Därför, herr talman, yrkar jag bifall till förslaget och avslag på motionerna.

Anf. 34 BARBRO WESTERHOLM (L):

Herr talman! Det är väldigt bra att vi i den lag vi ska ta beslut om får denna förändring gentemot tidigare lag. Det är redigt och klart skrivet, och för de människor i vården som inte är jurister blir detta mycket lättare att följa.

Jag vill kommentera formuleringen i 3 kap. 1 § under Allmänt. Det står att den som har det största behovet ska ges företräde i vården. Det är utmärkt, och det är samma formulering i patientlagen.

I 4 kap. 1 § under Organisation står det att offentlig finansierad hälso- och sjukvårdsverksamhet ska vara organiserad så att den främjar kostnadseffektivitet. Vi vill naturligtvis att skattepengar ska användas rätt.

Hur man ska tolka ”behov” har blivit problematiskt under senare år. Detta med ”behov” vilar på ett riksdagsbeslut från 1997. Då lades tre grundläggande principer fast för hur man ska prioritera mellan olika behov.

Högst står människovärdesprincipen om allas lika värde. Sedan kommer behovs- och solidaritetsprincipen: att resurserna ska fördelas efter behov. Som trea kommer kostnadseffektivitetsprincipen, som säger att vid val mellan olika verksamheter eller åtgärder bör en rimlig relation mellan kostnader och effekt mätt i förbättrad hälsa och förhöjd livskvalitet eftersträvas.

Vi hade velat få dessa principer inskrivna i hälso- och sjukvårdslagen och även i patientlagen. Vi missade att uppmärksamma att de inte fanns med där. I dag råder det nämligen oklarhet i vad som ska läggas in i formuleringen ”största behovet” och vad som ska läggas in i ”kostnadseffektivitet”.

Denna oklarhet har tydliggjorts under senare år i debatten mellan olika aktörer. Vi har Statens medicinsk-etiska råd, som har att bevaka etiska principer i hälso- och sjukvården. Vi har Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, som har att se hur läkemedel ska prissättas och subventioneras. Vi har Prioriteringscentrum i Linköping, som är vår viktiga resurs när det gäller forskning och bedömning av prioriteringar, och vi har Läkemedelsverket och NT-rådet. Av debatten framgår att det finns olika synsätt på hur man ska värdera behov och hur mycket en behandling ska få kosta.

Här sitter vissa patientgrupper i kläm, till exempel de med sällsynta allvarliga sjukdomar. Det är sjukdomar som i en del fall leder till döden. Vad ska en behandling av dem egentligen få kosta?

Vi ville motionera om detta och att man skulle tydliggöra riksdagsbeslutet från 1997. Men enligt Kammarkansliet kunde den motionen inte väckas av formella skäl. Jag tar därför upp det för att få med det i protokollet.

Vi kommer igen i denna fråga under allmänna motionstiden i höst, och det kan hända att någon av de andra som debatterar frågan också tar upp den med Regeringskansliet.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 15.)

§ 13 Uppföljning av återvändandedirektivet och direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2016/17:SfU8

Uppföljning av återvändandedirektivet och direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning (prop. 2016/17:61) föredrogs.

Anf. 35 PAULA BIELER (SD):

Herr talman! Jag kom hit i morse i tron att vi skulle ha en debatt om betänkande SfU8, men jag har fått veta att jag är den enda talaren på listan därför att den andra har strukit sig. Jag tänker ändå föra fram våra synpunkter.

Det vi har att behandla är alltså betänkande SfU8, som gäller propositionen om uppföljning av återvändandedirektivet och direktivet om varaktigt bosatta. Bakgrunden till att propositionen har tagits fram är att Sverige har fått backning från EU-kommissionen gällande hur de två direktiven har genomförts i den svenska lagstiftningen.

I betänkandet har Sverigedemokraterna två reservationer, och jag vill börja med att yrka bifall till dem.

I den första reservationen tar vi upp en del förbättringsförslag som vi egentligen lyfte upp redan första gången återvändandedirektivet behandlades. Redan då påtalade vi, och det har vi gjort under lång tid, att det fanns

*Uppföljning av åter-
vändandedirektivet och
direktivet om varaktigt
bosatta tredjelands-
medborgares ställning*

brister i hur den svenska migrationspolitiken förs och att man bör utnyttja de möjligheter som ges i direktivet när det gäller att ha god kontroll och skärpta regelverk för hur migrationen till vårt land ska genomföras.

Vi lyfter exempelvis fram att den tid som en person har vistats i landet olagligt, när personen har fått ett återreseförbud efter verkställd utvisning eller avvisning, ska vara den maximala tillåtna tiden enligt EU-direktivet. Detta gick man inte med på då, och det är heller inte något man har valt att stödja nu, trots att regeringen har fört fram åsikten att vi i Sverige bör lägga oss på den striktaste nivå som finns i Europa för att säkerställa att vi inte ger fördelar som kan förorsaka en sådan situation som vi hade tidigare i vårt land.

Vi lyfter också fram några aspekter där man hade kunnat skärpa den lagstiftning som finns i vårt land. Exempelvis ger direktivet möjlighet att redan vid anmälan om ett avvisningsbesked eller utvisningsbesked vidta vissa åtgärder för att säkerställa att den person som ska lämna vårt land inte avviker innan beslutet verkställs.

Inte minst mot bakgrund av den information som har kommit till oss de senaste månaderna i diverse granskningar om det stora antal personer som vistas i vårt land olagligt till följd av att de har avvikit efter ett utvisningsbeslut och att många av dem dessutom är grova brottslingar borde man enligt vår mening, när man ändå följer upp hur vi har genomfört direktivet, passa på att skärpa lagstiftningen på detta område, täppa till de hål som finns och möjliggöra fler verktyg för att veta var man har personer som har stannat kvar i landet, så att man säkerställer att de lämnar landet när de inte längre har rätt att vistas här.

Den andra reservationen riktar i huvudsak in sig på de förslag som regeringen faktiskt tar upp i sin proposition, vilka är en direkt följd av Europeiska kommissionens kritik. Det handlar om att de personer som vistas i vårt land men som har uppehållsrätt i ett annat EU-land och som får ett avvisningsbesked från Sverige ska ges en möjlighet enligt direktivet att först återvända till det land i Europa där de har rätt att vistas innan Sverige ger dem ett besked om utvisning, som enligt direktivet alltid ska ske till det ursprungsland som de en gång kom ifrån. Om dessa personer har rätt att vistas i ett annat EU-land ska Sverige alltså inte påta sig ansvaret för att skicka dem hela vägen till ett annat land.

Regeringen påpekar i propositionen att detta innebär en fördel dels för personerna i fråga, dels för den svenska verkställigheten av besluten, då man ger en reell möjlighet för fler personer att välja att återvända till det land där de faktiskt har rätt att vistas i stället för att avvika och gömma sig undan myndigheterna.

Det problem som vi har här är att regeringen alldeles uppenbart inte vill ge en sådan tidsfrist. Det är uppenbart då den har fört in så många undantag som är möjligt att tänka sig. Ett av dessa undantag är mycket märkligt, enligt vår syn. Det är nämligen så att man vid ett fåtal tillfällen har möjlighet att söka uppehållstillstånd redan efter det att man vistas i vårt land. Då vistas man alltså här lagligt under den tiden.

Regeringen har valt att se detta som en möjlighet att undanta dessa personer från att omfattas av direktivet, eftersom de enligt regeringens mening endast omfattas om de vistas här olagligt under hela tiden.

Men då direktivet stakar ut exempelvis vad som gäller för de personer som får ett utvisningsbeslut till följd av att de har begått ett brott, och alltså har vistats här lagligt fram till dess att de får beslutet, kan jag inte göra någon annan tolkning än att man, precis som jag själv, anser att en person först får beskedet att den inte längre har rätt att vistas i ett land och därefter får ett avvisningsbesked.

Detta innebär enligt vår mening att direktivet bör tillämpas på samtliga tredjelandsmedborgare i Sverige som får ett avvisnings- eller utvisningsbeslut. Inte minst blir det märkligt att regeringen vill undanta de personer som vistas här lagligt och man så tydligt påpekar att tidsfristen innebär en fördel för dem som vistas här olagligt. Detta är ett av många exempel på att man inte tycker att det är värt att ge dem som följer lagen korrekta fördelar och korrekt verkan i vårt land utan ger större fördelar för dem som bryter mot lagen och medvetet vistas här olagligt under tiden.

Som jag nämnde tidigare blir det också en väldigt märklig slutversion av hur detta ska verkställas, och märkliga konsekvenser. Den som vistas här lagligt får ingen chans att återvända till det land i Europa där personen har rätt att vistas, utan Sverige tar direkt på sig ansvaret och skyldigheten, genom vissa andra ändringar i direktivet, att se till att personen återvänder till sitt ursprungsland.

Hur detta ska verkställas är mycket svårt att svara på, och givet de andra ändringar som samtidigt görs i direktivet och i vår svenska lagstiftning räcker det inte om personen efter beskedet återvänder till det land i Europa där personen har vistelserätt, utan personen ska följa det utvisningsbesked som Sverige har lämnat och alltså återvända till ursprungslandet.

Vi föreslår därför att propositionen ska avslås i denna del och att regeringen ska omarbota den och återkomma med en proposition som är mer lämplig och som följer direktivet i sin helhet, även när det gäller dem som vistas lagligt i vårt land.

Den andra del som vi ifrågasätter och där vi vill att regeringens proposition ska avslås handlar om att man ska ha möjlighet att förnya en tidsfrist efter att man har vistats i landet. När det gäller den tid man har på sig att lämna landet frivilligt finns det i dagsläget inte tillräckligt tydliga regelverk i vår lagstiftning om vad som gäller om man inte förnyar och förlänger tidsfristen i tid och den löper ut innan man har hunnit lämna landet.

Det kan givetvis finnas omständigheter som omöjliggör en resa som har varit planerad. Det kan vara att resor ställs in eller att vederbörande blir sjuk i direkt samband med avresan. Det bör då finnas en möjlighet till förlängning. Men det är vår mening att denna möjlighet bör användas ytterst sparsamt och vara tydligt reglerad. Det bör inte ske per automatik att man kan förnya en tidsfrist efter det att den har löpt ut, utan det ska begränsas enbart till synnerliga fall då det är den sortens omständigheter som jag precis lyfte upp som har orsakat att man inte har lämnat landet i tid. I annat fall ska man, om man i god tid upptäcker att den tidsfrist man har fått inte är tillräcklig, lämna in sin ansökan om förlängning i tid.

Det är dessa två punkter där vi för fram kritik mot regeringen och där vi inte anser att man har genomarbetat förslaget tillräckligt som vi nämner i den andra reservationen.

Prot. 2016/17:64
1 februari

*Uppföljning av åter-
vändandedirektivet och
direktivet om varaktigt
bosatta tredjelands-
medborgares ställning*

Vi har också en kortare anmärkning om hur kravet på att återvända till det andra EU-land där man har vistelserätt har formulerats. Det står i direktivet att detta bör ske ofördröjligen, men regeringen har valt en formulering som innebär att man ska få skäligen tid på sig. Vi menar att det inte är tillräckligt utrett om det klargörs att skäligen tid verkligen ska vara kortast möjliga tid. Detta bör också föras in när lagstiftningen ses över, enligt vår mening.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 15.)

Socialavgifter

§ 14 Socialavgifter

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2016/17:SfU12
Socialavgifter
föredrogs.

Anf. 36 MATHIAS TEGNÉR (S):

Herr talman! Jag vill börja med att yrka bifall till förslaget i socialförsäkringsutskottets betänkande 12 och avslag på reservationen och alla motioner.

Låt mig börja med att konstatera att frågan om socialavgifter faktiskt inte bara är en fråga om procentsatser. Den handlar om något större än procentsatser, och den handlar om vilket samhälle som vi vill leva i. Den handlar faktiskt om den svenska modellen. Det är nämligen en central del i den svenska modellen att vi har trygga och generösa gemensamma försäkringar som skyddar vid sjukdom och arbetslöshet. Det har lett till att Sverige har en väl fungerande arbetsmarknad och en god rörlighet på den samma.

Herr talman! Det är allmänt känt att människor kan bli sjuka och att människor kan bli arbetslösa. Det kan drabba dig, och det kan drabba mig. Som jag anförde i budgetdebatten har vi byggt vårt system på idén om att det är smartare med gemensamma lösningar. Vi har byggt vårt system på att gemensamma lösningar är bättre än privata försäkringar.

Vi vet också att länder som präglas av robusta offentliga försäkringar och av rejäla välfärdssystem har lägre arbetslöshet och högre sysselsättning men också färre sociala problem, bland annat kriminalitet. Dessutom har välfärdstater större social mobilitet, vilket är mycket viktigt för oss som tycker att politik ska bidra till varje individs frihet. Kort sagt är de gemensamma försäkringarna en viktig del i vårt samhällsbygge, och de finansieras med just de socialavgifter som utskottets betänkande handlar om.

I flera av motionerna som tas upp i betänkandet föreslås olika typer av sänkningar av socialavgifter. De ska sänkas för unga, de ska sänkas för äldre, de ska sänkas för landsbygden, de ska sänkas för förorter, de ska sänkas för små företag och de ska sänkas för stora företag. Nej, det sista kanske det inte finns något förslag om. Jag kanske låter raljant, och det ska jag naturligtvis inte vara. Man ska alltid vara pragmatisk och göra enskilda bedömningar.

Men forskningen har varit tydlig när det gäller sänkningen av socialavgifter för unga. Man har varit tydlig med att detta inte har lett till lägre arbetslöshet i den gruppen utan snarare varit mycket ineffektivt och kostsamt för staten. Det är också uppenbart att den typen av lösningar är administrativt betungande.

Herr talman! Om man betänker det som jag precis har sagt handlar detta betänkande inte bara om procentsatser utan också om att vi tror att gemensamma försäkringar och gemensamma lösningar är bättre. Ett samhälle präglad av gemensamma lösningar är faktiskt mer effektivt.

Som socialdemokrat tror jag, som sagt, att det generella trygghetssystemet har många fördelar. Jag skulle vilja hävda att det finns många argument för det, och jag ska nämna tre. Generella försäkringar är effektivare än privata, trygga människor vågar mer och det är bättre för jobben. Om man tittar sig runt om i världen är det, som jag har nämnt tidigare, just länder med starka generella välfärdssystem som har den högsta sysselsättningsgraden och den lägsta arbetslösheten. Därför hävdar jag att det är riktigt, viktigt och nödvändigt att låta socialavgifterna vara oförändrade.

Jag yrkar därför bifall till förslaget i betänkandet. Utöver just denna fråga om socialavgifter hoppas jag att alla partier här i kammaren som tror på gemensamma lösningar tillsammans kan arbeta för att vi steg för steg ska förbättra våra socialförsäkringar för att möta de utmaningar som vi står inför i framtiden.

Anf. 37 PAULA BIELER (SD):

Herr talman! Jag vill börja med att yrka bifall till reservationen i betänkandet från Sverigedemokraterna och Liberalerna.

Vi hörde just en stor del av de fördelar som finns med ett välutbyggt välfärdsland med socialavgifter som är en grund i just det skatteuttag som vi har och det försäkringssystem som vi har i vårt land. Det är en trygghet som vi bygger tillsammans.

Herr talman! Bara för att något överlag är välmotiverat betyder det inte att det inte kan förbättras och att man inte kan uppnå större klarhet i fråga om vad som gäller och i fråga om en sammanhållen syn och lagstiftning på var man ska ta ut avgifter och vad som motiverar dessa avgifter. Det är precis detta som reservationen handlar om.

I dag har vi nämligen ett undantag från socialavgiftslagen gällande idrottsutövare. Men trots det faktum att visst friluftsliv redan med gällande lagstiftning kan räknas in i detta undantag, givet att det räknas som idrott, gäller det inte all friluftsverksamhet. Där uppstår en otydlighet, och där uppstår problematik för utövare. Det är helt enkelt inte riktigt tydligt vad som gäller och var gränsen ska dras.

Det är vår mening att de anledningar som från början motiverade detta undantag vad gäller idrottsutövare rimligtvis bör gälla hela den del av friluftslivet som en stor del av våra svenska medborgare deltar i. Vi vill helt enkelt påpeka att den diskrepans som finns i dag bör elimineras. Man bör tydliggöra lagstiftningen genom att se till att hela det svenska friluftslivet omfattas av det undantag som redan i dag omfattar en del av det.

Anf. 38 MATHIAS TEGNÉR (S) replik:

Herr talman! Jag tackar Paula Bieler för detta. Det är naturligtvis riktigt och viktigt att vi har ett system som är sammanhängande. Jag funderar på

om det förslag som Sverigedemokraterna har faktiskt leder till ett mer överskådligt system.

Det som man ska komma ihåg i dagens system är att de föreningar som har denna möjlighet inte är vilka föreningar som helst, utan de måste också vara anslutna till idrottsrörelsen. Det ser inte exakt likadant ut när det gäller friluftslivet. Om man nu öppnar upp för denna förändring, skulle det då inte kunna vara så att man hamnar i nya gränsdragningsproblem? Det är ändå många som har argumenterat för det på ett mycket klokt sätt.

Min fråga till Paula Bieler är därför: Leder inte den förändring som ni föreslår faktiskt till ännu större otydlighet och till ännu svårare gränsdragningsproblem? Det finns nämligen väldigt många andra organisationer som inte heller omfattas av friluftslivet men som då också skulle kunna hamna i de nya gränsdragningsproblemen.

Anf. 39 PAULA BIELER (SD) replik:

Herr talman! Jag tackar Mathias Tegnér för frågan. Givetvis är det, precis som i fråga om många andra fall inom politiken, en bedömningsfråga och en fråga från fall till fall.

Vår mening är att den möjlighet som finns i dag för undantag i grund och botten handlar om att stärka möjligheterna i fråga om folkhälsan. Det handlar om att stärka det idrottsliv vi har och att säkerställa att vi har goda förutsättningar i vårt land för de personer som faktiskt tar till vara de möjligheter som finns att leva gott och hälsosamt.

Givet att vi ändå har formulerat detta som just att man ska höra till Svenskt Friluftsliv eller deras underorganisationer kommer det absolut att uppstå nya gränsdragningsfall, där föreningar anser att de bör omfattas av ett undantag men i dagsläget inte är anslutna till Svenskt Friluftsliv. Men då får man också den sorts kontroll som Mathias Tegnér efterfrågar, det vill säga att man har en övergripande syn med något slags kontroll över vilka verksamheter som omfattas och vilka som inte omfattas. Det tycker jag ändå är fortsatt rimligt. Jag tycker inte att man ska släppa undantag helt vind för våg. Men det som jag och mina partikamrater anser, och som framförs i motioner och i reservationen, är att folkhälsofrämjande aktiviteter ska omfattas av undantaget alldeles oavsett om de sker inom ramen för klassiska idrotter inom Riksidrottsförbundet eller om de är av det slag som omfattas av Svenskt Friluftslivs verksamheter.

Anf. 40 MATHIAS TEGNÉR (S) replik:

Herr talman! Det är mycket viktigt att arbeta för att stärka folkhälsan. Det är ett arbete som regeringen bedriver på många olika plan. Många av dessa förslag fanns med i det budgetförslag som ni röstade mot, till exempel förstärkningar av bidragen till just idrottslivet.

Jag ska gå tillbaka till den kontroll som Paula Bieler talar om. Det finns nämligen en skillnad mellan idrottsrörelsen och friluftorganisationerna. När det gäller friluftorganisationerna har alla möjlighet att ansluta sig dit.

Där finns inte samma typ av kravställningar som finns inom idrottsrörelsen, vilket leder till en risk för att vi får ett svajigt system som inte är lika tydligt som i dag.

Låt oss till exempel tänka oss en sjö. Sjön har i dag problem i så måtto att om en idrottsförening som bedriver kanotverksamhet där har de en regel medan Friluftsförbundet har en annan. Det är helt riktigt. Men låt oss

tänka oss hur det skulle vara med ert system. Låt oss tänka oss att Unga Örnar skulle vilja ägna sig åt kanotverksamhet. De är inte med i Friluftsförbundet, för det är en annan typ av organisation. De skulle ramla utanför.

Det förslag ni lägger fram löser egentligen inte gränsdragningsproblematiken. Den kommer alltid att finnas där. Då menar jag att det system som finns i dag är välbeprövat, och vi vet att det fungerar. Man hamnar inte i ännu fler och ännu otydligare regelverk med detta system. Jag skulle därför vilja argumentera för det regelsystem som finns i dag och som är välavvägt och beprövat och inte kastar oss ut i osäkerhet. Och som socialdemokrat tycker jag om trygghet och säkerhet.

Anf. 41 PAULA BIELER (SD) replik:

Herr talman! Jag kan tala om att som sverigedemokrat tycker jag också om trygghet och säkerhet och att man har en sammanhållen syn och en tydlighet i vad som gäller.

Gällande budgetar kan vi konstatera att ni röstade ned vår budget, som också innehöll ett antal förstärkningar på ett antal olika områden. Men det är en separat fråga.

Gällande det exempel som Mathias Tegnér tar upp anser i alla fall jag att det finns en solklar skillnad. Det ena är en förening som regelbundet sysslar med en särskild sorts aktiviteter, som i det här fallet är jämbördiga och likvärdiga vare sig man gör det för idrottens skull eller för den egna hälsans och rekreationens skull. Man gör det återkommande och med fokus på den sortens aktiviteter. Det andra, i det här fallet Unga Örnar, är en förening som kanske någon enstaka gång väljer just denna aktivitet. Jag tycker kanske inte att detta exempel var det bästa man kan komma på om man vill prata gränsdragningsproblematik.

Jag tycker att det vi föreslår är tydligt. Det handlar om att de personer som regelbundet sysslar med någon form av idrotts- eller friluftsvverksamhet ska behandlas likadant avseende detta. Det är väl jättebra att fler får möjligheten att ta tag i det här och att fler få vara delaktiga i vardagliga aktiviteter som gynnar deras egen hälsa och stärker rekreationen och vårt land. Det är mycket bättre än att det ska vara förbehållet något slags elitistisk klick som sysslar med detta bara på professionell basis.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 15.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 10.52 på förslag av andre vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 16.00, då votering skulle äga rum.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 16.00.

§ 15 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

KrU3 En avgiftsfri filmgranskning och utvidgad ledsagarregel

Punkt 1 (Utvidgad ledsagarregel)

1. utskottet

2. res. 1 (KD)

Votering:

290 för utskottet

14 för res. 1

45 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 98 S, 72 M, 42 SD, 22 MP, 20 C, 19 V, 17 L

För res. 1: 14 KD

Frånvarande: 15 S, 12 M, 6 SD, 3 MP, 2 C, 2 V, 2 L, 2 KD, 1 -

Punkt 2

Kammaren biföll utskottets förslag.

Punkt 3 (Framtida övergång från en lagreglerad åldersklassificering till en självreglering)

1. utskottet

2. res. 2 (M, C, L)

Votering:

195 för utskottet

108 för res. 2

1 avstod

45 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 98 S, 1 M, 42 SD, 22 MP, 19 V, 13 KD

För res. 2: 71 M, 20 C, 17 L

Avstod: 1 KD

Frånvarande: 15 S, 12 M, 6 SD, 3 MP, 2 C, 2 V, 2 L, 2 KD, 1 -

Pål Jonson (M) anmälde att han avsett att rösta nej men markerats ha röstat ja.

Désirée Pethrus (KD) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats ha avstått från att rösta.

Punkt 4 (Statens medieråds framtida roll)

1. utskottet

2. res. 3 (M, C, L)

Votering:

195 för utskottet

109 för res. 3

45 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 98 S, 1 M, 42 SD, 22 MP, 19 V, 13 KD

För res. 3: 71 M, 20 C, 17 L, 1 KD

Frånvarande: 15 S, 12 M, 6 SD, 3 MP, 2 C, 2 V, 2 L, 2 KD, 1 -

Carl-Oskar Bohlin (M) anmälde att han avsett att rösta nej men markerats ha röstat ja.

Roland Utbult (KD) anmälde att han avsett att rösta ja men markerats ha röstat nej.

JuU23 Den parlamentariska kontrollen av Europol

Kammaren biföll utskottets förslag.

SoU5 En ny hälso- och sjukvårdslag

Punkt 1

Kammaren biföll utskottets förslag.

Punkt 2 (Kompletterande lagstiftning)

1. utskottet

2. res. 1 (M)

3. res. 2 (SD)

4. res. 3 (V)

Förberedande votering 1:

42 för res. 2

19 för res. 3

243 avstod

45 frånvarande

Kammaren biträdde res. 2.

Förberedande votering 2:

72 för res. 1

42 för res. 2

190 avstod

45 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:

170 för utskottet

72 för res. 1

61 avstod

46 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 98 S, 21 MP, 20 C, 17 L, 14 KD

För res. 1: 72 M

Avstod: 42 SD, 19 V

Frånvarande: 15 S, 12 M, 6 SD, 4 MP, 2 C, 2 V, 2 L, 2 KD, 1 -

Jonas Eriksson (MP) anmälde att han avsett att rösta ja men markerats som frånvarande.

SfU8 Uppföljning av återvändandedirektivet och direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning

Punkt 1 (Uppföljning av EU-direktiv)

1. utskottet

2. res. 1 (SD)

Votering:

262 för utskottet

42 för res. 1

45 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 98 S, 72 M, 22 MP, 20 C, 19 V, 17 L, 14 KD

För res. 1: 42 SD

Frånvarande: 15 S, 12 M, 6 SD, 3 MP, 2 C, 2 V, 2 L, 2 KD, 1 -

Punkt 2 (Uppmaning att avresa och tidsfrist för frivillig avresa)

1. utskottet

2. res. 2 (SD)

Votering:

262 för utskottet

42 för res. 2

45 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 98 S, 72 M, 22 MP, 20 C, 19 V, 17 L, 14 KD

För res. 2: 42 SD

Frånvarande: 15 S, 12 M, 6 SD, 3 MP, 2 C, 2 V, 2 L, 2 KD, 1 -

Punkt 3

Kammaren biföll utskottets förslag.

SfU12 Socialavgifter

Punkt 3 (Undantag från att betala socialavgifter)

1. utskottet

2. res. (SD, L)

Votering:

245 för utskottet

59 för res.

45 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 98 S, 72 M, 22 MP, 20 C, 19 V, 14 KD

För res.: 42 SD, 17 L

Frånvarande: 15 S, 12 M, 6 SD, 3 MP, 2 C, 2 V, 2 L, 2 KD, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

Följande dokument anmäldes och bordlades:

EU-dokument

KOM(2017) 38 Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2011/65/EG om begränsning av användning av vissa farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning

§ 17 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 31 januari

2016/17:269 Insatser för ett längre arbetsliv

av *Niklas Wykman* (M)

till arbetsmarknads- och etableringsminister *Ylva Johansson* (S)

2016/17:270 Bostäder till nyanlända

av *Lotta Finstorp* (M)

till statsrådet *Peter Eriksson* (MP)

§ 18 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 31 januari

2016/17:754 Det svenska filmarvet

av *Anette Åkesson* (M)

till kultur- och demokratiminister *Alice Bah Kuhnke* (MP)

2016/17:755 Psykisk ohälsa i skolan

av *Monica Haider* (S)

till utbildningsminister *Gustav Fridolin* (MP)

2016/17:756 Bosättningar och Jerusalem

av *Jamal El-Haj* (S)

till utrikesminister *Margot Wallström* (S)

2016/17:757 Vårdens utmaningar

av *Cecilia Widegren* (M)

till statsrådet *Gabriel Wikström* (S)

2016/17:758 Flyktingavtal med Libyen

av *Christina Höj Larsen* (V)

till utrikesminister *Margot Wallström* (S)

2016/17:759 Bullerkrav för motorsporten

av *Saila Quicklund* (M)

till miljöminister *Karolina Skog* (MP)

2016/17:760 Palett för ett stärkt civilsamhälle

av *Saila Quicklund* (M)

till kultur- och demokratiminister *Alice Bah Kuhnke* (MP)

Prot. 2016/17:64
1 februari

2016/17:761 EU:s relationer med Vitryssland
av *Christian Holm Barenfeld* (M)
till utrikesminister Margot Wallström (S)

2016/17:762 Jobbets vikt för det sociala livet
av *Sten Bergheden* (M)
till statsrådet Åsa Regnér (S)

2016/17:763 Gårdsförsäljning
av *Sten Bergheden* (M)
till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

§ 19 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 1 februari

2016/17:698 Byggande på fornlämningar i Falsterbo
av *Christer Nylander* (L)
till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

2016/17:707 Sexuella ofredanden på festivaler
av *Jeff Ahl* (SD)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2016/17:704 Bristen på utredare för Barnahus
av *Tina Ghasemi* (M)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2016/17:688 Trafikpolisen
av *Thomas Fimborg* (M)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2016/17:700 Skogsstyrelsens kontor på landsbygden
av *Daniel Bäckström* (C)
till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

§ 20 Kammaren åtskildes kl. 16.07.

Sammanträdet leddes av andre vice talmannen.

Vid protokollet

LISA GUNNFORS

/Olof Pilo

§ 1 Justering av protokoll.....	1
§ 2 Anmälan om återtagande av plats i riksdagen	1
§ 3 Anmälan om kompletteringsval.....	1
§ 4 Utökning av antalet suppleanter.....	1
§ 5 Val av extra suppleant.....	2
§ 6 Anmälan om subsidiaritetsprövning	2
§ 7 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	2
§ 8 Anmälan om faktapromemorior	3
§ 9 Ärenden för hänvisning till utskott	3
§ 10 En avgiftsfri filmgranskning och utvidgad ledsagarregel	3
Kulturutskottets betänkande 2016/17:KrU3	3
Anf. 1 CECILIA MAGNUSSON (M).....	3
Anf. 2 ROLAND UTBULT (KD)	5
Anf. 3 IDA KARKIAINEN (S).....	6
Anf. 4 ROLAND UTBULT (KD) replik.....	7
Anf. 5 IDA KARKIAINEN (S) replik.....	8
Anf. 6 ROLAND UTBULT (KD) replik.....	8
Anf. 7 IDA KARKIAINEN (S) replik.....	8
Anf. 8 CECILIA MAGNUSSON (M) replik.....	9
Anf. 9 IDA KARKIAINEN (S) replik.....	9
Anf. 10 CECILIA MAGNUSSON (M) replik.....	9
Anf. 11 IDA KARKIAINEN (S) replik.....	10
Anf. 12 ANGELIKA BENGTTSSON (SD)	10
Anf. 13 CECILIA MAGNUSSON (M) replik.....	11
Anf. 14 ANGELIKA BENGTTSSON (SD) replik.....	12
Anf. 15 CECILIA MAGNUSSON (M) replik.....	12
Anf. 16 ANGELIKA BENGTTSSON (SD) replik.....	12
Anf. 17 ROLAND UTBULT (KD) replik.....	13
Anf. 18 ANGELIKA BENGTTSSON (SD) replik.....	13
Anf. 19 ROLAND UTBULT (KD) replik.....	13
Anf. 20 ANGELIKA BENGTTSSON (SD) replik.....	14
Anf. 21 NICLAS MALMBERG (MP)	14
Anf. 22 ROLAND UTBULT (KD) replik.....	15
Anf. 23 NICLAS MALMBERG (MP) replik.....	15
Anf. 24 ROLAND UTBULT (KD) replik.....	16
Anf. 25 NICLAS MALMBERG (MP) replik.....	16
Anf. 26 CECILIA MAGNUSSON (M) replik.....	17
Anf. 27 NICLAS MALMBERG (MP) replik.....	17
Anf. 28 CECILIA MAGNUSSON (M) replik.....	17
Anf. 29 NICLAS MALMBERG (MP) replik.....	18
(Beslut fattades under § 15.).....	18
§ 11 Den parlamentariska kontrollen av Europol.....	19
Justitieutskottets utlåtande 2016/17:JuU23	19
(Beslut fattades under § 15.).....	19
§ 12 En ny hälso- och sjukvårdslag	19
Socialutskottets betänkande 2016/17:SoU5	19
Anf. 30 JENNY PETERSSON (M).....	19

Anf. 31 PER RAMHORN (SD)	20
Anf. 32 KARIN RÅGSJÖ (V)	20
Anf. 33 ANNA-LENA SÖRENSON (S)	22
Anf. 34 BARBRO WESTERHOLM (L)	22
(Beslut fattades under § 15.)	23
§ 13 Uppföljning av återvändandedirektivet och direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning	23
Socialförsäkringsutskottets betänkande 2016/17:SfU8	23
Anf. 35 PAULA BIELER (SD).....	23
(Beslut fattades under § 15.)	26
§ 14 Socialavgifter	26
Socialförsäkringsutskottets betänkande 2016/17:SfU12	26
Anf. 36 MATHIAS TEGNÉR (S).....	26
Anf. 37 PAULA BIELER (SD).....	27
Anf. 38 MATHIAS TEGNÉR (S) replik.....	27
Anf. 39 PAULA BIELER (SD) replik	28
Anf. 40 MATHIAS TEGNÉR (S) replik.....	28
Anf. 41 PAULA BIELER (SD) replik	29
(Beslut fattades under § 15.)	29
Ajournering.....	29
Återupptaget sammanträde.....	29
§ 15 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde.....	30
KrU3 En avgiftsfri filmgranskning och utvidgad ledsagarregel	30
JuU23 Den parlamentariska kontrollen av Europol	31
SoU5 En ny hälso- och sjukvårdslag.....	31
SfU8 Uppföljning av återvändandedirektivet och direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning.....	32
SfU12 Socialavgifter	32
§ 16 Bordläggning.....	33
§ 17 Anmälan om interpellationer	33
§ 18 Anmälan om frågor för skriftliga svar	33
§ 19 Anmälan om skriftliga svar på frågor	34
§ 20 Kammaren åtskildes kl. 16.07.	34